

Nazif Apak yazdı

Kim bu adamlar?

12

TR724

17-18 ARALIK 2016 HAFTASONU

HAFTASONU

GÜNLÜK E-GAZETE — SAYI: 54

WWW.TR724.COM — @TR724COM

17 ARALIK'TAN 3 YIL SONRA...

'Zarrab ekonomi modeli' ülkeyi nasıl krize soktu?

'Cari açığı kapatan kahraman' olarak lanse edilen Reza Zarrab, aslında iktidarın icat ettiği bir 'ekonomi modeli'nin kahramanıydı. Bu model, 'kayıt dışı para akışı' yöntemiyle Türkiye ekonomisine sürekli 'ayar çekebilmeyi' öngörüyordu. Reza Zarrab'ın önce Rusya üzerinden yaptığı ticaret ortaya çıkmıştı. Ardından İran'la altın

ticareti gündeme geldi. 17 Aralık'ta, bu çarkın nasıl siyasilere ve Halk Bankası'na uzandığını gördük. 'Yukarı' da işin içindeydi tabi. Bu çark, Türkiye ekonomisinin kayıt bileşenlerini değil siyasetteki bir 'oligarşiyi' beslemek üzere kurulmuştu. Bugün, 17 Aralık'tan 3 yıl sonra Türk ekonomisi beklendiği gibi krizde. Çünkü 'çark' yerinde duruyor...

Göksel İlhan'ın haber yorumu 2, 3, 4 ve 5'te

Efe Yiğit yazdı
Mutluluğun formülü Danimarka

06

Mehmet Yıldız yazdı
Yurt dışından AYM'ye ve AİHM'e nasıl başvurulur?

10

Semih Ardıç yazdı
S&P daha ne desin?

14

GÖKSEL İLHAN

GokselIlhan@Tr724.com

KRİZİ ANLAMANNIN YOLU

'Zarrab Ekonomi Modeli'

17 Aralık soruşturmasının üçüncü yaşına, sancılı bir ekonomik kriz eşliğinde giriyoruz. Erdoğan bu krizi de faiz lobisi, üst akıl, dış güçler veya paralele bağlayarak başarısızlığını savuşturmaya çalışsa da, krizin kötü politikalar sebebiyle patladığı akıl sahibi herkesin malumu.

Bugün yaşadığımız bu krizin nasıl göstere göstere geldiğini anlamanın yolu 'Zarrab Ekonomi Modeli'ni anlamaktan geçiyor.

17-25 Aralık soruşturmalarının ortaya çıkardığı en büyük gerçeklik 'yolsuzluk ekonomisi' idi. Bu soruşturmalar sadece rüşvetin değil, bu rüşvet çarkı sebebiyle devletin nasıl zarara uğratıldığının ve ekonominin nasıl bir tehlikeye sokulduğunun fotoğrafını da çekiyordu.

RUSYA'YA AKAN DÖVİZLER

Soruşturmaların ortaya çıkardıklarını ve arka planını birlikte okuyalım isterseniz.

Reza Zarrab ve ekibi İran'a altın gönderme işinden önce o dönem nakit kıtlığı çeken Rusya bankalarına nakit döviz taşımacılığı yapıyordu. Bu sistemde Türkiye'de kurulan 10 farklı paravan firmanın hesaplarına, yurtdışından yüklü miktarlarda döviz transfer edilip, Türk bankalarından nakit döviz olarak çekiliyordu. Tabi bu işlemler için naylon faturalar kullanılıyordu, yani ortada memleket lehine bir ticaret falan yoktu.

Daha sonra nakit dövizler bavullar içerisinde 'şirinler' denilen 20'şerli kurye metoduyla hava yoluyla Rusya'ya taşınıyordu. Dövizler Rusya'daki bankalara binde 2-3 komisyonla satılıp, direkt veya transit olarak tekrar Türkiye'deki paravan şirketlerin hesaplarına transfer ediliyor, paralar tekrar nakit olarak çekilip tekrar Rusya'ya götürülüyordu. Bu döngü haftada 2-3 sefer olmak üzere 2 yıl boyunca devam etmişti.

Ortada Türkiye lehine bir ihracat yoktu ama Türkiye ile Rusya arasında nakit döviz pompalanıyordu.

Meblağa gelince: 'Zarrab'ın şirinleri' Moskova havalimanında yakalandıkları bir seferde valizlerinden 150 Milyon Dolar çıkmıştı. İktidara yakın Yeni Şafak Gazetesi'nin 17 Aralık'tan önce bu konuyla ilgili "Türk-Leaks"

manşetliyle verdiği habere göre bu 10 paravan firmadan sadece 2'si üzerinden 10 aylık zaman diliminde aktarılan meblağ 6,2 Milyar Euro civarıydı.

RÜŞVET ÇARKI NEREDE?

Erdoğan'ın, dolar fırlayınca döviz kıtlığına vatandaşın doları satması çare olsun diye başlattığı #bozdoları kampanyasıyla bir haftada bozdurulan meblağ 146 Milyon Dolar! Zarrab'ın reel bir ticarete dayanmaksızın Türkiye'den Rusya'ya 2 yıl boyunca pompaladığı nakit dö-

Erdoğan
başarısızlığını
savuşturmaya
çalışsa da, krizin
kötü politikalar
sebebiyle
patladığı akıl
sahibi herkesin
malumu.

#bozdoları kampanyasıyla bir haftada bozdurulan meblağ 146 Milyon Dolar! Zarrab'ın reel bir ticarete dayanmaksızın Türkiye'den Rusya'ya 2 yıl boyunca pompaladığı dövizin yanında 'çerez parası' bile değil!

vizin yanında 'çerez parası' bile değil! Bir sevkiyattan bile az.

Peki “yolsuzluk” bunun neresinde? Paravan firmaların hayali ihracata dayalı transferler için kullandıkları banka, Damat Berat Albayrak'ın o dönem CEO'su olduğu Çalık Holding'e ait Aktif Bank'tı. Hani şu Wikileaks'in de yayınladığı e-postalarda Egemen Bağış'la sıkı fıkı olan damat... Dosyada Zarrab, Bağış'la randevulaşır ve ardından adamı Happani'ye; “500 bin Dolar hazırlat ... Aktif ile alakalı ... Ayakkabı al koy içine ... Ortaköy'e yollatsan” der. Kısa bir süre sonra Zarrab içinde 500 bin Dolar olan ayakkabı kutusunu adamının gönderdiği kuryeden alır, AB Bakanlığı'nın Ortaköy ofisine girer, kutusuz çıkar!

ALTIN OPERASYONLARI

Mart 2012 - Temmuz 2013 arası, İran'ın Türkiye'deki rezervlerini altın ihracatıyla İran'a taşıma işlerini Zarrab gerçekleştiriyordu. Zarrab bu dönen paradan komisyon alıyordu. Kamuoyunun halen çözemediği bir gerçeği açıklamakta fayda var: Altın ihracatına konu bu para BOTAS ve TÜPRAŞ'ın petrol karşılığı İran Merkez Bankası'nın Halk Bank'taki hesabına ödemiş olduğu, yani aktarma tasarrufu Türkiye'nin sorunu olmaktan çıkmış bir paradır.

Türkiye yükümlülüğünü yerine getirmiş, petrol borcunu ödemiştir. Artık bu paranın İran'a aktarımı İran'ın kendi problemidir. Normal şart-

larda İran'ın problemi olan bu durum, Türkiye için fırsat olması gerekir. Türkiye'nin milli ve ekonomik menfaati açısından yapması gereken tek şey ambargoyu fırsata çevirerek bu paranın İran'a aktarımını Türk ekonomisi açısından marjinal fayda sağlayacak işlemlere kanalize etmektir.

Ancak İran'a, yerli ve milli üretimimiz olan, vergisi de olan, yüzde 100-200 gibi hatta daha yüksek kârlılığı olan, katma değeri olan, piyasada birçok vatandaşımıza kazanç sağlayacak ihracat kalemlerini şart koşturmak varken, 25 Milyar TL tutarındaki bu paranın vergisi olmayan, İsviçre menşeli ve kârlılığı binde 1 anca olan altın ihracatı ile aktarılmasına seyirci kalınmıştır. Paranın bu yöntemle aktarılması İran için en kolay ve en kârlı, Türkiye için ise en kârsız yöntemdir.

YOLSUZLUK BUNUN NERESİNDE?

İran'a altın pompaladığımız tarihleri ve Suriye'deki savaşı birlikte ele alın, akabinde savaş coğrafyasında paranın her an kâğıt, altının da her şey olabileceğini bir kenara yazın, yanına da bugün sadece doların değil altının da ateşini düşüremediğimizi, çünkü altını da dolarla aldığımızı koyun ve toplayın... İşte bu bir 'yolsuzluk ekonomisi'dir ve kriz peydahlar.

Peki, 'yolsuzluk' bunun neresinde? 17 Aralık dosyası, 25 Milyar TL'nin ülkemize gerçek anlamda katkı sağlayacak ihracat kalemleri yerine altın ihracatıyla İran'a aktarılması karşılığın-

17 Aralık dosyası, 25 Milyar TL'nin ülkemize katkı sağlayacak ihracat kalemleri yerine altın ihracatıyla İran'a aktarılması karşılığında Zafer Çağlayan ve Süleyman Aslan'a rüşvet verildiğini ortaya koydu.

da Zafer Çağlayan ve Süleyman Aslan'a binde 5 ve 4 oranlarında rüşvet verildiğini gayet açık delillerle ortaya koymuş bulunmakta.

Yolsuzluk iddialarını örtemeyenlerin uydurduğu en büyük yalan, Zarrab'ın altın ihracatıyla cari açığı kapattığı ve madalya takılası bir işadamaı olduğudur. Gerçek ise şudur: İran ve Dubai, Türk menşeli değil İsviçre menşeli altını kabul ediyordu. Zarrab'ın bu sisteminde altın uluslararası piyasalardan temin edilip önce Türkiye'ye, ardından İran'a taşınıyordu. 2011, 2012 ve 2013 TÜİK istatistiklerine bakıldığında görülecektir ki Türkiye'ye öncelikle ithalat gerçekleşmiş sonra Türkiye'den ihracat gerçekleşmiştir.

Kısacası İran'a ihraç edilen altınlar, İran'a göndermek üzere Türkiye'nin ithal ettiği altınlardı. Diğer yandan Türkiye'den İran'a altın ihracatı devam ederken piyasadaki İsviçre altını tüken-dikçe 'talep' oluşuyor ve bu 'arz'a dönüşerek Türkiye tekrar altın ithal ediyordu. Yani Zarrab'ın altın ihracatı yöntemi, aylık olarak cari açık üzerinde değişkenlik gösterse de uzun vadede ithalat ve ihracat eşitlendiğinden cari açığı etkileyen hiçbir şey olmuyordu.

SİYASİ AHLAKSIZLIK

Bu konunun Türkiye'ye bakan 'siyasi ahlaksızlık' boyutu da vardı. Hükümet bu kısa vadeli altın ihracatları ile hem kısa dönemler içerisinde cari açığı saklıyor hem de büyüme oranlarını

olduğundan fazla gösteriyordu. AKP, cari açığı azaltmak için milletin kazanacağı reel ticaret yerine, rüşvetle kendilerinin de nemalandığı 'Zarrab Ekonomi Modeli'ni benimsemişti. (Ali Babacan hariç diyebiliriz, 17 Aralık öncesinde altının TÜİK istatistiklerine ihracat olarak girmesinin reeli yansıtmadığını ve doğru olmadığını açıklamıştı).

Hâlbuki AKP hükümeti Zarrab'dan otlamak yerine birazcık milli hareket ederek bu paranın aktarımında İran'ı, yerli üretimimiz ve yüksek kârlılığı olan kalemlerin ihracatına zorlasaydı (ki ambargonun mantalitesi de budur zaten) o durumda Türkiye bugün ekonomik olarak çok daha farklı durumda olurdu.

'YUKARI'YA GİDEN PARALAR

Zarrab, bu işler için sadece Çağlayan ve Aslan'ı değil, 'Yukarı'yı da beslemişti. 17 Aralık dosyasına göre Çağlayan ihracat rakamlarını şişirebilmek için Zarrab'tan transferlerin özellikle altınla yapılmasını istiyor, "Yılsonuna kadar en az 4 milyar dolarlık altın ihracatı yapmanız lazım" diyor ve bunun dönemin başbakanının talimatı olduğunu söylüyordu. Zarrab da elemanlarına "Başbakana sözüm var" diyerek altın ihracatı talimatı veriyordu.

VERGİSİZ PARA AKIŞI ZORUNLULUĞU

1 Temmuz 2013'ten sonra altın ihracatı İran'a uygulanan ambargo kapsamına alınarak yasaklanmış ve bundan sonra söz konusu para-

Zarrab, bu işler için sadece Çağlayan ve Aslan'ı değil, 'Yukarı'yı da beslemişti. Elemanlarına "Başbakana sözüm var" diyerek altın ihracatı talimatı veriyordu.

nın ancak gıda, ilaç, medikal ve zirai ürünlerin ihracatı ile aktarılmasına müsaade edilmişti. Bu gelişme Türkiye açısından kaçırılmayacak bir fırsattı. Düşünsenize, İran'dan satın alınan petrol ve doğalgaz tutarınca gıda ve ilaç ihraç edileceğini. Söz konusu milyarlarca Euro... Biz nasıl petrolü İran'dan satın almak durumunda kalıyorsak, onlar da aynı meblağda tarım ve hayvancılık ürünlerini, ilaçları bizden satın almak durumunda kalacaklardı. Gıda ve ilaçta kârlılığı, katma değeri, Türk üreticisine, tüccarına bıraktığı kârı bir düşünün...

Fakat Zarrab'ın komisyonla para çevirme sistemi tek elden, tek kalemde ve vergisiz kalemde olması gerekiyordu. Aksi halde zaten Zarrab'a ihtiyaç olmazdı. Gıda ve ilaç vergiye tabi ürünlerdi. Her şeyden önce Zarrab tüccar değil transfer komisyoncusuydu. Zarrab'ı devrede tutacak yöntemi Süleyman Aslan buldu: Vergi ve gümrük rejimine tabi olmayan hayali transit ticaret yöntemine başladılar.

Bu yeni sisteme göre, Dubai'den İran'a gıda ihraç ediyorlarmış gibi sahte belgeleri Hapmani üretir, naylon belgeler Halk Bankası'na sunulur, banka (Aslan ve yardımcısı Atilla) bu sahte belgeleri bile bile kabul eder, para Halk Bankası'ndan Dubai'ye transfer edilir, oradan nakit çekilip İran'a gönderilir. Türkiye elindeki bu kadar büyük parayı sıfır ihracatla ve transit ticaret diye yapılan hayali işlemle elinden çıkarmış oluyordu.

ŞAHSİ ÇIKARLAR İÇİN TEPİLER FIRSATLAR

Tayyip Erdoğan'ın "dövizi bozun, tulum baya su lazım" söylemleri, ülkenin döviz rezervlerinin eridiğini ve ihracatın tökezlediği gerçeğini teyit ediyor. Bugünkü bu tablo, o dönem reel ihracat fırsatlarının şahsi çıkarlar için tepilmesinden kaynaklandığını söylemek hiç de yanlış olmayacaktır.

Tarım, hayvancılık, ilaç ve medikal sanayi, tüccar, kısacası Türkiye kazanacakken, Çağlayan'a binde 5, Aslan'a binde 4 komisyonla paralar sıfır kazançla İran'a gönderilmiş oldu. İşte o tapeler, Excel'ler, valiz dolusu Eurolar, ayakkabı kutularından fışkırıp banyo liflerine taşan Dolarlar bu işin 'yolsuzluk' boyutuydu. Patlayan bu lağımı "İmam Hatip yapılacaktı" diye aklamaya çalışmak da pişkinliğin son noktasıydı.

MODEL HER YERE YAYILDI

Bu yazıda 'Zarrab Ekonomi Modeli'ni 17 Aralık özelinde irdelemiş olsak da Tayyip Erdoğan ve AKP'nin benimsemiş olduğu bu model ülkenin her yerinde ve bütün politikalarında işlemeye devam ediyor ve bu model ülkeyi günden güne felakete sürüklüyor.

'Yolsuzluk ekonomisi' ile 'ekonomik kriz ve çöküş' arasındaki işaret ettiğimiz bu ilişkiyi halen anlamayan varsa, bundan 3-5 sene önce bir TV kanalına "Yolsuzluk olsaydı bu kadar hastane yapılabilir miydi, ücretsiz tedavi olabilir miydik?" diyen vatandaşın ülkesi olan Venezuela'nın şu anki içler acısı haline bir baksın...

Mutluluğun formülü çok açık: **DANİMARKA**

EFE YİĞİT

EfeYigit@Tr724.com

Danimarka'da şöyle bir darb-ı mesel bulunuyor: “İlkbahar ve yazın gelişi gecikir ama asla sonbahar ve kışta gecikme olmaz.” İklim şartları sebebiyle böyle bir yerin ‘dünyanın en mutlu ülkesi’ olması herkesi şaşırtıyor haliyle. Ancak gerçek. Peki, Danimarkalılar neden mutlu? Bunun için kurulmuş bir enstitü var: Danimarka’nın Mutluluk Araştırmaları Enstitüsü. Bu enstitüde hazırlanan “**Mutlu Bir Ülke**” raporu, Danimarkalıların neden mutlu olduklarına dair bilimsel bir analiz ortaya koyuyor. Okurken ‘**darısı bizim başımıza**’ diyeceğimiz gerekçeler şöyle...

ÖZGÜRLÜK:

İnsanların kendi hayatları hakkında karar verebilmeleri mutluluklarının da omurgası durumunda. Hiçbir Danimarkalı politik görüşü ve inancından dolayı hapse atılmıyor, hakkında soruşturma açılmıyor. Kişisel özgürlük dokunulmaz olduğu gibi mesken dokunulmazlığı da bulunuyor. Polis evlere izinsiz giremiyor, hiç kimsenin kişinin sahip olduğu mallara el koyma yetkisi bulunmuyor. İnsanlar özgürce istediği derneği kuruyor, toplantı yapıyor, protesto gösterileri düzenliyor. Kanunların çizdiği çerçevedeki özgürlükler sonuna kadar kullanılıyor.

BM Mutluluk Raporu’nda şu önemli tespit yer alıyor: “**Hayatının akışına kendisi karar veremeyen hiçbir insan gerçek anlamda mutlu değildir.**” Bu söz, Danimarka’da uygulanıyor.

DEMOKRASİ:

Rüşvet ve suiistimalin olmadığı Danimarka politik dünyasında, halkın idarecilere güveni oldukça yüksek. Politikacılara güvende ilk sırada Hollanda, ikinci sırada Danimarka geliyor. Belediyelerin yetkisi merkezi hükümetten daha fazla olduğu için halk ülke yönetimine doğrudan katılıyor. Belediyeler, geneli ilgilendiren bir konuda karar alırken katılımcı demokrasiyi işletip mutlaka halkın görüşünü alıyor. Mesela, bir bölgede yapılacak imar planında değişiklik için halkın onayı şartı aranıyor. Halkın görüşüne rağmen karar alınmıyor. İlköğretim okullarının adı ‘**Halk Okulları**’ olarak tanımlanıyor ve müdürünü okul-aile birliği üyeleri seçiyor.

GÜVEN:

Danimarkalıların yüzde 75’i tanımadığı insanlara güvendiğini ifade ediyor. Dünya ortalaması 25. İnsanların tanımadığı kişilere güvenmesi, hayatı kolaylaştırıp mutlulu-

ğu arttırıyor. Danimarka'da insanlara güvenin lafta olmadığını, ABD ve Avrupa ülkelerinin tamamında yapılan bir araştırma da ortaya koydu. Sokakta '**kasten düşürülen**' içi para dolu cüzdanla insanların güveni test edildi. Cüzdanda para ile kişinin kimlik kartı da vardı. Çeşitli şehirlerde yapılan test sonunda ortaya çıkan manzara oldukça ilginçti. Danimarka ve Norveç'te cüzdanı bulanların tamamı paraya dokunmadan sahibine teslim ederken, diğer ülkelerde bu oran yüzde 50 civarındaydı.

SOSYAL GÜVENCE:

İnsanlar, refah devleti (sosyal güvence) sayesinde, hasta olduğunda tedavi, işsiz kaldığında ekonomik yardım, yaşlandığında bakım endişesi taşıyor. ABD'de Maryland Üniversitesi'nden Prof. Carol Graham, Danimarka'nın sosyal güvence sistemini yakından inceleyen biri olarak şu tespitte bulunuyor: "**ABD'de sağlık sigortası olmayan insanlar, sigortası olanlara göre çok daha az mutlular. Ciddi hasta olduğunda her şeyini kaybedecek bir insansanın mutlu olmanı çok zor. Danimarka'da ise sosyal güvence sayesinde insanlar 'Her şeyi kaybedeceğim' endişesini asla taşıyor.**" Graham, iki ülke insanlarını karşılaştırdığında ortaya yine bildik sonuç çıkıyor. Ekonomik gelir düzeyi düşük Danimarkalılar, ABD'lilerden çok daha güvenli bir hayat sürüyor ve daha mutlular.

İŞ:

İşsizlik stres, yalnızlık ve depresyona yol açıyor. Uluslararası mutluluk araştırmacılarına göre, mutluluğun en acımasız düşmanı işsizlik. Danimarkalıların büyük bölümü çalıştığı işinden ve ortamından memnun. 33 Avrupa ülkesinde çalışanlar arasında yapılan maaş, çalışma süresi, kariyer planlaması ve yapılan iş araştırmalarında Danimarka ilk sırada yer alıyor. Yönetici ve işçiler arasında karşılıklı güven, Danimarkalıların işinden memnun olmasını sağlayan etkenlerin başında. Danimarkalılar sevmedikleri işte ça-

lışmaya kendilerini mecbur hissetmiyorlar. Kendisi için uygun olmadığı işi bırakıp daha rahat edeceği bir başka iş bulma imkanının olması mutluluğun diğer bir kaynağı olarak gösteriliyor. Aldığı eğitime uygun iş bulmada da Danimarka ilk sırada yer alırken, bu ülkeyi Hollanda, Letonya, Malta ve Norveç takip ediyor.

SİVİL TOPLUM:

Araştırmacılar sosyal ilişkilerin mutlulukla direkt bağlantısını olduğunu ifade ediyor. Bu ilişki sadece aile bireyleri arasında var olan ilişkiden ibaret değil. Avrupa Sosyal Anketi verilerine göre, 2010'da ailesi, arkadaşları veya meslektaşlarıyla haftada bir gün '**sosyal ilişki**' kuranların AB genelindeki oranı yüzde 60 olurken, bu oran Danimarka'da yüzde 78. Danimarkalılar, network kurmaya ve gönüllü çalışmalara büyük önem veriyor. "**3 Danimarkalı bir araya gelirse hemen dernek kurar**" sözü gerçek. Ülkede gönüllü hizmet veren yaklaşık 100 bin dernek bulunuyor. 5,5 milyonluk ülkede yılda 2 milyon kişi gönüllü işlerde çalışıyor. Başkalarına gönüllü yardım eden insanlar sosyal ilişkilerini geliştirip yaptıkları yardımdan dolayı mutlu oluyor.

İŞ-BOŞ VAKİT DENGESİ:

Danimarkalılar yıllık ortalama 1522 saat çalışıyor. OECD ortalaması ise 1776 saat. Danimarkalıların sadece yüzde 2'si haftada 50 saatten fazla çalışırken, OECD'de bu oran yüzde 9. Çalışanların yüzde 25'i mesai saatine kendisi karar verirken, evinden çalışanların oranı yüzde 20. İş-boş vakit dengesinin kurulmasıyla Danimarkalılar kendilerine ve ailelerine daha fazla vakit ayırıyor. Ev ile iş arasında en az süreyi Danimarkalılar kullanırken, yolda ortalama 27 dakika geçiriyorlar. Mesai saatleri ve çalışma sürelerinden dolayı kendilerine vakit ayırmada ilk sırada Danimarka, son sırada ise Türkler bulunuyor. Danimarkalılar kendisine uyku dâhil günlük 16 saat ayırırken, Türklerde bu oran 11,7 saat.

İktidar-vatandaş atışması

Rahmetli Abdürrahim Karakoç derdi ya;

*"Mektup yazdım Hasan'a,
Ha Hasan'a ha sana..."*

ALDI
İKTİDAR

ALDI
VATANDAŞ

Terör 'ütme' kapısı, yoksa var etmelidir.
Bu oy ticaretinden çokça kâr etmelidir.

Velinimetimizdir; bombacıyı hoş tutup,
Hayırsever olana arzı dar etmelidir.

'Üç-beş heyecanlı genç' takibe değmez asla;
Önce muhalifleri istihbar etmelidir.

Hâlâ yarıdan fazla bize inanmayan var;
Onları da korkuyla bir tımar etmelidir.

Hedefe giden yolda ne yapılsa mubahtır;
Gerekirse ülkeyi tarumar etmelidir.

Kapıların ardında elleri ovuşturup,
Kameralar önünde âh u zâr etmelidir.

"Kınama Nâzırı"mız o fasih lisânıyla, (*)
Konuşup zihinleri bîkarar etmelidir.

Bu günler için lâzım, "dinayet" denilen şey,
Ne kadar kutsal varsa istismar etmelidir.

Bu dava ki... Bu dava... Sahi, neydi bu dava?
Her ne ise onu hep iktidar etmelidir.

Bu kaçınıcı patlama şehrin tam göbeğinde,
Başımızdaki artık biraz ar etmelidir.

Olan biten ne varsa hepsi O'nun eseri;
"Yeni Türkiye"siyle iftihar etmelidir!

Her ne kadar biz zorla tutsak da tepemizde,
Koltuğu bırakmakta O ısrar etmelidir.

Milyonların önünde "ayn çatlatmak" iyi de,
Okunan ayetlere itibar etmelidir.

Binlerce insan öldü, bir tane sorumlu yok,
Tarih sayfalarına derkenar etmelidir.

Balina kadar olsun, şerefleri var ise,
Yetkililer topluca intihar etmelidir.

İhtimal, içlerinde ahreti bilen vardır;
Onlar da istifayı ihtiyar etmelidir.

Hâlâ peşinden giden yüzde elli ahali,
Gece gündüz durmadan istiğfar etmelidir.

Ey Salim, bu âlemde hakiki insan olan,
Tek gönül yıkmamalı, hep imar etmelidir.

(*) Özür dilerim, O azledilmiş sanırım...

SURİYE

Bu hafta da, rahmetli Rasim Ağabeyle yaptığımız bir atışmayı paylaşmadan edemedim. Kayıtlara geçmesi gerek... Üç sene olmuş, ama, her satırı yeni...
(Halep'teki kadınlardan, çocuklardan özür dilemeye bile utaniyorum.
Özrümüz kabahatimizden büyük olur...)

RASİM KÖROĞLU:

Kan gölüne döndü koca Suriye,
Görmez mi olanı gözü dünyanın?
Bunca ölüm bunca katliam niye?
Düşmez mi içine sızı dünyanın?

BEKİR SALİM:

Ben de anlamam bu yaman tezadı,
Sahtekârlık olmuş özü dünyanın.
Birine yumuşak, birine katı;
Acaba kaç tane yüzü dünyanın?

RASİM KÖROĞLU:

Bitsin artık bitsin çekilen çile,
Olanı biteni getirip dile,
Ortalıkta gezen bunca katile,
Yok mudur diyecek sözü dünyanın?

BEKİR SALİM:

Siyasal İslâmcı slogan atar,
Rahatlar vicdanı, yan gelir yatar.
Cehalet ateşi herkesi yutar,
Yakar yürekleri közü dünyanın.

RASİM KÖROĞLU:

Nice savaş çıktı zaman içinde,
Bu dünya devamlı güman içinde,
Ortadoğu hep toz duman içinde;
Görünmüyor tersi düzü dünyanın.

BEKİR SALİM:

Umut beslenmiyor artık yarına,
Çocuklar ölüyor körü körüne,
Her taraf döndü bir yangın yerine,
Artık çekilmiyor nazı dünyanın.

RASİM KÖROĞLU:

Nedir, Güzel Rabbim, bu yaşananlar?
Merminin ucunda gezinir canlar.
Açlıktan can verir oldu insanlar;
Kalmadı hiç tadı tuzu dünyanın.

BEKİR SALİM:

Elimi kolumu baştan bağlıyor.
Feryat figan yüreğimi dağlıyor.
Müslüman ülkeler hep kan ağlıyor.
Sadece bize mi pozu dünyanın?

RASİM KÖROĞLU:

Kiminin boynunda kılıç bilenir.
Kiminin lokması kana belenir.
Kimisi tok gezer kimi dilenir.
Rasim, paylaşılmaz kozu dünyanın.

BEKİR SALİM:

Allah' a el açsın, savrulup, düşen,
Doğrulamaz nefisin peşinde koşan,
Salim der benim de gönlüm perişan,
Bulaştı çamuru, tozu dünyanın...

MEHMET YILDIZ

MehmetYildiz@Tr724.com

Yurt dışından AYM'ye ve AİHM'e nasıl başvurabilirsiniz?

Türkiye'nin son yıllarda yaşadıkları kitaplara, filmlere konu olduğunda çok zengin ayrıntılar ortaya çıkacak. Yasaların yargı tarafından keyfî yorumlandığı, yasama yapan siyaset erbabının Anayasa'ya uygunluğuna bakmadan yasa çıkardıkları bir ortamda, vatandaşın haklarını çok ama çok iyi bilmesi gerekiyor. Elbette bu yasalar ve haklar çok sayıda şarta (mevzuat) bağlı olduğu için de, sıradan vatandaşların bütün bu ayrıntıları bilmesinin imkânı yok. Bu yüzden ki, avukatlık kurumu ihdas edilmiş.

Ancak Türkiye'de şu anki mezalim döneminde avukatların bir kısmı ya hapiste ya da sürgünde. Mevcut avukatlar ya Barolar eliyle engelleniyor ya da Hizmet Hareketi'yle ilişkili davalara bakmak istemiyor. Baro'nun atadığı genç avukatlar ise devletin ceberutlüğü karşısında iki büklüm.

Darbe girişimi sonrası tamamen kontrolden çıkan Kanun Hükmünde Kararname zulmünün neticesi olarak, 'hak arama' meselesi de muğlaklaştı. AİHM'in son kararı sebebiyle 'iç hukuku tüketme' zorunluluğu doğdu. Ancak 'iç hukuk' tamamen Saray'a bağlı olduğu için bunun bir formalite olacağı da açık. Yine de bu adımları atmak gerekiyor.

Geçenlerde Avukat Gazi Kozanoğlu, yurtdışından noter aracılığı ile AYM'ye başvuru yapılabileceğini açıkladı. Bu önemli bir hak. 'Allah'ın kaderinden yine Allah'ın kaderine sığınanlar' için Türkiye'de adım atmak zor olduğu için, yurt dışından 'hak arama' imkânlarını iyi değerlendirmek gerekiyor. Konuyu bilenlere danışarak netliğe kavuşturmak için aşağıda bunun nasıl olacağını anlatmaya çalıştım.

YURT DIŞINDAN AYM VE AİHM BAŞVURULARI İÇİN YAPILMASI GEREKENLER

VEKALET

Türk vatandaşları, bulundukları ülkeden bir avukata vekalet verebilirler. Bunun iki yolu var:

Birinci yol: Yurtdışında yaşayan gerek yabancı gerekse Türk vatandaşları bulunduğu ülkedeki Türkiye Cumhuriyeti Konsolosluklarının noter hizmetleri veren birimine vekaletname vermek başvurabilirler. (Vekâletnamede 'AYM'ye başvuru yapmak' ibaresinin yazılmasında yarar var.)

İkinci yol: Bulundukları ülkelerdeki yabancı noterlerde vekâletname çıkartabilirler. Kişinin bulunduğu ülke,

şayet Türkiye gibi '*Yabancı Resmi Belgelerin Tasdiki Mecburiyeti-nin Kaldırılması Sözleşmesi*' ne taraf bir ülke ise yabancı noterin imzasının doğruluğunu o ülke yetkili makamına Apostille (noterler bunu bilirler) şerhi diye bilenen bir belge ile onaylatması gerekir. Bu durumda bu vekâletnamenin tekrar bir Türk yetkili makamınca onaylanmasına gerek kalmadan Türkiye'de kullanılması mümkündür. Örneğin Almanya, Fransa, Hollanda ve Belçika gibi ülkeler bu sözleşmeye taraf olduğu için apostilli vekaletnameler Türkiye'de bir noterden verilmiş gibi işlem görür.

ANAYASA MAHKEMESİNE BAŞVURU USULÜ

Bu şekilde vekaleti olan bir avukat, en yakın Türk Konsolosluğuna giderek Anayasa Mahkemesi'ne müvekkili

adına başvuru yapabilir. Konsolosluğa giderken yanında birisinin olmasında fayda var.

KONSOLOSLUK BAŞVURUYU KABUL ETMEZSE NE YAPILABİLİR?

Son dönemde bazı konsolosluk yetkilileri çeşitli bahanelerle bu tür başvuruları kabul etmeyebiliyorlar. Bu durumda avukat mutlaka ısrar etmeli ve gerekçesini sormalı. Zira Anayasa Mahkemesi Kuruluş Kanunu'nda **yurt dışı temsilcilikler vasıtasıyla** başvuru yapılabileceği açık bir şekilde yazılı olduğu için konsolosluk görevlilerinin kanunu uygulamaması görevi kötüye kullanma suçunu oluşturur. (MADDE 47-(1) Bireysel başvurular, bu Kanunda ve İçtüzükte belirtilen şartlara uygun olarak doğrudan ya da mahkemeler veya **yurt dışı temsilcilikler vasıtasıyla yapılabilir**. Başvurunun diğer yollarla kabulüne ilişkin usul ve esaslar İçtüzükle düzenlenir.)

Buna rağmen konsolosluk başvuru-yu kabul etmezse, avukat suç duyurusunda bulunacağını ve takip edeceğini söylemeli. Mümkünse başvuruyu neden kabul etmediklerine dair konsolosluk yetkilisinden yazılı bir belge istemeli. Genelde böyle bir belge vermekten kaçınacaklardır.

Aynı zamanda olayı özetleyen bir tutanakla, tarih ve saati de belirterek durumu tespit etmeli. Yazılı bir belge vermedikleri hususunu da tutanağına yazmalı. Başka türlü delil elde etme imkanı varsa onlar da yararlı olur, örneğin tutulan tutanağa konsolosluğa birlikte gittiği bir kişinin tanık olarak imza atması da iyi olur.

AİHM BAŞVURUSU

Eğer AYM başvurusu engellenirse, hemen Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) başvurusu yapılmalı ve bu başvuruda yukarıdaki olaylar anlatılıp,

- Devletin fiilen AYM başvurusu yapmaya engel olduğunu, doğrudan başvuru yapmaya devlet engel olduğu için AYM'ye başvurucunun erişemediğini ve bu yolun kendisi açısından etkisiz ve tüketilmesi gerekmeyen bir yola dönüştüğünü
- Başvurucunun iç hukuk yollarını tüketmesi açısından önemli olanın ka-

nunda öngörülen bir başvuru mercii-ne başvurması olduğunu, ayrıca başkaca yöntemlerle başvuru yapmaya zorlanamayacağını, bu açıdan üzerine düşeni yaptığını,

- Konsolosluğun keyfi olarak AYM'ye erişme hakkını engellediği için bu durumun ayrıca mahkemeye erişim hakkını da ihlal ettiğini

başvuru formuna yazması ve avukatın konsoloslukta tuttuğu tutanağın da eklenmesi gerekir.

NAZİF APAK

XXXXXX@Tr724.com

Bugün ne kadar çapsız adam medyada boy gösteriyorsa, hiçbir zor dönemlerde ortada yoktu. Sadece bu açıdan bir kıyaslama yapılsa bile AKP'deki yozlaşmanın, güdükleşmenin, çapsızlaşmanın fotoğrafı görülecektir.

KİM BU ADAMLAR?

En sıcak örnekten başlayalım; Erkan Tan'dan. Kimdir Erkan Tan? Ne zamandan beri AK Parti'nin ateşli bir tetikçisi haline gelmiştir? Bir zamanlar AK Parti saflarında bir anlam ifade eden '**dava**' ile ilgisi var mıdır?

Bir haftada üç kişiyi ekrandan hedef gösterdi Tan: Önce Suriyeli gazeteci Hüsnü Mahalli'ye hakaretimiz laflarla saldırdı, ihbar etti. Ardından bağımsız yargının (!) savcılarını harekete geçip Mahalli hakkında gözaltı sürecini başlattı. Ve tutuklandı. Bu vahim durumu Parlamento'da dile getirdiği ve Mahalli'ye destek verdiği için Tan, CHP milletvekili Eren Erdem'i de hedef tahtasına oturttu. Coştukça coştı, 'hainler' diye kükredi ekranlarda.

'**Alçak**' diye hitap ettiği bir gazeteciyi derdest ettirmek, gazeteci kökenli bir milletvekilini ekranda haşlamak Erkan Tan'ın hızını kesmemiş olacak ki TÜSİAD'ı da menzile dahil etti. TÜSİAD Başkanı Cansen Başaran Symes'i alaylı bir üslupla yerden yere vurdu, harbi bir laf kalabalığı içinde racon kesti.

ERKAN TAN NASIL AKP'Lİ OLDU?

İyi de bu hararetli tek parti televizyoncusu, gerçekten AKP'li mi? Tabii ki hayır!

Ankara gazetecilerinin yakından tanıdığı Erkan Tan, çok eski ve bilinen bir masondur. Bunu bir zamanlar çekinmeden herkese söylerdi. 1989'da TRT'nin açtığı spikerlik sınavını kazanarak mesleğe başlayan Tan'ın ilk durağı TRT Ankara stüdyoları oldu. 1991 yılında hayatının bir dönüm noktasını daha yaşadı. The British Council'den burs kazanarak İngiltere'ye gitti. Masonlukla tanışması o senelerde mi oldu yoksa vali çocuğu olmak mı Mason teşkilatlarının ilgisini çekti, bilemiyorum. Masonluk da, meslek ilkelere ihlal etmediği sürece, kendi bileceği bir iş. Ama bildiğim bir şey var: Erkan hiçbir zaman dindar, muhafazakar, milli görüşçü, Tayyipçi, AKP'li olmadı. Olamazdı da!

Aslında Şırnak kökenli bir ailenin çocuğu Erkan Tan. Babasını kamuoyu bir suikasttan dolayı hatırlayacaktır. 2004'te Van valiliği görevini sürdürürken Hikmet Tan'a PKK tarafından suikast düzenlenmiş, uzaktan ku-

mandalı bomba patlatılmıştı. Olayda dört kişi hayatını kaybederken Erkan Tan'ın babası yara almadan kurtulmuştu. Bu esnada Erkan canlı yayında olduğu için çalıştığı televizyon, olayı spikerinden gizlemişti.

SUÇ ERKAN'DA DEĞİL

Bir zamanlar, Tan'ı güzel Türkçesi ve efendiliğiyle severdi herkes. Sonradan hem TRT ciddiyetini hem de dilini kaybetti. 2013'te büyük paralarla transfer olduğu Melih Gökçek'in Beyaz TV'sinde artık tanınamaz hale geldi ve iktidar tetikçiliğine soyundu. Yazık oldu. Efendi bir adam, makul bir televizyoncu görüntüsü verirken şimdi her gün birilerini jurnalleyip tutuklatan bir tetikçiye dönüştü. Sanki adamın içine Cem Küçük adındaki yaratık kaçmış gibi...

Suç Erkan'da değil. Ülkeyi yönetenler medyada da yeni bir insan tipi oluşturdu. Erkan da o tiplere ayak uydurup rolünü oynuyor, parasını kazanıyor, mevkinin muhafaza ediyor, günü kurtarıyor...

'DAVA'DAN UZAKLAŞTIKÇA...

AK Parti AKP'ye dönüşmeden ve canavarlaşıp bütün farklı sesleri kısma yeltenmeden önce kendine yakın medyada 'dava'yı bilen gazetecilere itibar edilirdi. Parti 'dava'dan uzaklaşıp tek adamın çiftliğine dönüştükçe vaktiyle AK Parti'ye ve muhafazakar kesime ters bakan hatta bazen düşmanlık yapan kişiler gelip baş köşeye yerleşti. Bu tipler hem abartılı bir övgü yarışına girerek 'Reis' güzelleme yapmaktayken hem de hedef gösterdikleri kişilere aralıksız hücumlar düzenlemekte.

Bu yeni tiplerin en önde gideni hiç kuşkusuz 'Jöleli' lakabıyla tanınan Yiğit Bulut. Bir zamanlar 'Ergenekoncu' diye bilinirdi; o da bunu hiçbir zaman inkar etmezdi. Aksine, aşırı ulusalcı düşünceler altında görüntü verip perde arkasında bazı komutanlarla al gülüm ver gülüm oyunu oynardı. Şimdi Saray'ın keyfini çıkarırken bir yandan da bıyık altında gülüyor ve Mustafa Karaalioğlu, Akif Beki, Yusuf Ziya Cömert, Fehmi Koru

gibi isimlerin nasıl kapı önüne konduğuna dair hikayeler anlatıyor olmalı çevresine...

ŞAMİL TAYYAR AKP'Lİ Mİ?

Daha bir kaç gün önce Şamil Tayyar derin devlet övgüleri yaptı. Oysa birkaç sene öncesine kadar Tayyar, Ergenekon adlı örgütün varlığı ve derin devlet yapılanmasının zararları ile ilgili örnekleri ballandıra ballandıra anlatıyor, kitaplar yazıyor; para kazanıyordu bu yolla.

Şamil, AKP'li miydi? Hayır. Bazıları onun ülkücü olduğunu oradan hareketle devletle bağını bulunduğunu söylese de bunu o dönemden tanıyanlar teyit etmez. Zaten bir ara rahmetli Ecevit'in partisinden milletvekili adayı da olmuştu. Solcu muydu Tayyar?

Peki AKP'den nasıl milletvekili oldu Şamil Tayyar? Bir yurt dışı gezisinden gazeteci arkadaşları Şamil için Erdoğan'a ricacı olmasaydı Şamil hayatta milletvekili olmazdı. O sıralarda Ergenekon davası ile ilgili yazdığı yazılardan dolayı hakkında onlarca dava açılmıştı Tayyar'ın. Hapse girme ihtimali yükselmişti. Meslektaşları rica ettiler ki Şamil, milletvekilliği dokunulmazlığına kavuşsun da paçayı kurtarsın. Bir zaman sonra Tayyar kendini vekil yaptıran meslektaşlarının tamamı (evet, istisnasız tamamı) aleyhine yazılar yazdı. Aleyhine atıp tuttuğu gazetecilerden büyük çoğunluğunun 'dava' ya da 'milli görüş' emeği Şamil'i bin kere katlayacak kadar eskiye dayanıyor.

DAHA SAYMAYA GEREK VAR MI?

Bugün ne kadar çapsız adam medyada boy gösteriyorsa, hiçbir zor dönemlerde ortada yoktu. Sadece bu açıdan bir kıyaslama yapılsa bile AKP'deki yozlaşmanın, güdükleşmenin, çapsızlaşmanın fotoğrafı görülecektir. 'Dava arkadaşları'nı satıp onun yerine menfaatçi, aşırı ulusalcı, mason, derin devletçi tipleri partiye getirenler, medyada da yağcılar-bağcılar denklemi kurdu. Hanedanlıklarını ve servetlerini başka türlü korumaları mümkün değildi çünkü...

SEMİH ARDIÇ

SemihArdic@Tr724.com

STANDARD
& POOR'S

Yatırımcıların akıl hocası S&P daha ne desin?

Doların hızla yükselmesi şirketlerin bilançolarında ciddi tahribata sebebiyet verecek.

S&P kıdemli direktörü Frank Gill:
"Yurt içinde yerleşikler dolar satmıyor. Çünkü finansal ve siyasi istikrar ile ilgili bir çok endişe var."

"Yurt içinde yerleşikler dolar satmıyor. Çünkü finansal ve siyasi istikrar ile ilgili bir çok endişe var."

Türkiye'nin net döviz rezervi 35 milyar doların altına geriledi

Doların, Türk Lirası'nı mum gibi eriten ateşi büyüme, millî gelir, işsizlik ve enflasyonda görünümü giderek bozacak. Doların hızla yükselmesi şirketlerin bilançolarında ciddi tahribata sebebiyet verecek. Bir başka ifade ile bilanço şoku ile karşı karşıya kalacak şirketler. Bilanço dönemi bitmediği için kötü haber tez yayılmıyor tabii.

Amerikan Merkez Bankası (Fed) politika faizini 0.50-0.75 aralığına çıkarmakla kalmadı. 2017'de en az üç defa faiz artışına gidilebileceğini net bir dille ortaya koydu. Maalesef Türkiye için felaket senaryosunun çekimleri başladı. Türkiye ekonomisi için kur riski daha da artacak.

Fed'in bu kararı almasından evvel kredi derecelendirme kuruluşu Standard&Poor's (S&P), Türkiye için ciddi ikazlarda bulundu. 'Acıyı unutturan acı sağanağı'nda fark edilemeyen nice ikaz gibi bu ikazlar da farke dilemedi.

S&P kıdemli direktörü Frank Gill, TL'deki değer kaybı sebebiyle şirketlerde oluşan açık döviz pozisyonlarının bilanço şoku riski taşıdığına dikkat çekti ve ilave etti: "Özel sektör bilanço şoku olursa, bu, yatırımlara zarar verir."

ŞİRKET İFLASLARI ARTACAK

Gill'in meâlen ne demek isteğini ifade edeyim: Dolar arttıkça 212 milyar dolar borcu olan şirketlerin finansman maliyeti katlanıyor. Husûsen gelirin ağırlıklı kısmı TL olan şirketlerin bu maliyetin altından kalkması mümkün görünmüyor. 2016'ya ait bilançolar açıklandığında kur farkından gelen maliyetin öz kaynakları eksiye düşürdüğü şirketler olabilir. Borçların öz kaynaklara oranı ortalama yüzde 40'ların fev-kine çıkabilir.

Reel sektörde döviz açığı kapatılamadığı için büyük iflas tehlikesinden bahs ediyor.

Gill'in Türkiye'ye dâir mütalaası bununla bitmiyor. **“Trumplasyon ve artan ABD tahvil faizleri ile, Türkiye'nin risk altındaki ülkeler arasında ön sıralarda olduğunu düşünüyoruz.”** sözleri sermayenin ABD'ye göçünden en fazla Türkiye'nin zarar göreceğine işaret ediyor. Gill, Türkiye'de ödemeler dengesinde yıllar sonra ilk kez büyük bir finansal hesap açığı görüldüğünü ve **‘o günden bu yana piyasa şartlarının kötüleştiğini’** söylüyor.

‘DOLAR SAT’ DEDİN ‘DOLAR AL’ ANLADILAR

Kıdemli direktör, **‘dolarını bozdur’** kampanyasının temelini olmadığını ima ediyor. Manzarayı tekrar hatırlatıyor... Sermaye çıkışları TL'yi vuruyor, bu da güveni azaltırken büyümeyi eksiye indiriyor. Bunun içindir ki Türkiye'de ikamet edenler dolar satmıyor. Gill'in giderek belirginleşen bu yatırım tercihine getirdiği izahat dikkat çekici: **“Yurt içinde yerleşikler dolar satmıyor. Çünkü finansal ve siyasi istikrar ile ilgili bir çok endişe var.”**

Bu vahim ifadeler sadece Gill'in münferit kanaatinden ibaret olsaydı keşke. Ulus-

lararası Para Fonu'na (IMF) göre Malezya, Türkiye ve Güney Afrika paralarının gelişen piyasa paralarındaki zayıflamanın devam etmesi durumunda en korunmasız üç para biriminden biri olduğunu açıklamıştı. IMF'nin gerekçesi de var.

Bahse konu ülkelerin dış rezervleri tavsiye edilen seviyelerin altında. Türkiye'nin net döviz rezervi 35 milyar doların altına geriledi.

Bloomberg'ün Barclays EM Local Currency Government Endeksi'ne göre Malezya yüzde 15.8'lik yıl sonu açığı ile 16 gelişen piyasa arasında birinci sırada yer alıyor. Türkiye ise yüzde 8.6 ile ikinci ve Güney Afrika yüzde 4.6 ile üçüncü sırada yer alıyor.

Hasılı, Malezya Ringiti, Türk Lirası ve Güney Afrika Randı'nın kısa vadeli beklentilerin aşağı yönlü görüldüğü paralar arasında...

DİREKSİYON YILDIRIM'DA PEDALLAR ERDOĞAN'DA

Türk Lirası'nın kısa vadede toparlanacağına dâir tek yorum yok.

Merkez Bankası'nın sene sonu için kur tahmini iki haftada bir çöpe atılıyor...

İktisadî buhranın müsebbibi küsuratı ile bin odalı Saray'da başkanlık hayalleri kuruyor. Binali Yıldırım direksiyonda oturuyor gibi görünse de Recep Tayyip Erdoğan vites ve pedalları bırakmıyor. Arabanın bu şekilde yola devam edemeyeceği aşikâr. Arabadan atlayamayacağınıza göre bu ahval ve şerait altında kemerleri bağlamanın faydası olur mu bilmiyorum.

Yine de lütfen kemerlerinizi bağlayın...

AKİF UMUT AVAZ

aUmutAvaz@Tr724.com

Rejim değişikliğinin AĞIR FATURASI

Tarih boyunca gerçekleşen tüm rejim değişikliklerinin faturası hep ağır olmuştur. Bu değişikliklerin bir kısmının maliyeti, genel bir herc-ü mercin akabinde geldiği için, devamı olduğu kargaşa ve kaosa fatura edilmiştir. Bazen halk ihtilalleri ve askeri darbe gibi devrimsel bir radikallikte gerçekleşen rejim değişiklikleri bazen de iktidarda bulunan iktidara doymayan yoz bir kadronun elinde tedricen gerçekleşmiştir.

Radikal rejim değişikliklerinin belirli aşamalarında nispi tedriciliğe rastlanabildiği gibi, şu an Türkiye’de yaşanmakta olduğu şekilde, tedrici rejim değişikliği süreçlerinde de 15 Temmuz darbe komplosu benzeri radikal atılımlar yok değildir. İkinci tür rejim değişikliği süreçlerinin en yeni ve en iyi örneklerinden birini, devraldığı yarım yamalak demokrasinin yerine tek-adam diktası yerleştirmeye çalışan Erdoğan’ın keyfi ve hukuksuz çabaları oluşturmaktadır.

FATURA DAHA ŞİMDİDEN CİDDİ BİR YEKÜN TUTUYOR

Türkiye’deki rejim değişikliği adımlarının ağır faturaları daha şimdiden ciddi bir yekün tutmaya başladı bile. Yüzlerce gazete ve medya organının kapatılması, binlerce gazetecinin işsiz bırakılması, yüzlercesinin ya hapiste ya sürgünde olması, 40 binden fazla vatandaşın hapse atılması, 80 bin vatandaşın gözaltına alınması, onlarca insanın gözaltında ya da hapiste işkenceyle infazı, binlerce özel teşebbüs eseri olan şirket, okul, dernek ve hastahanelere el konulup kapa-

tılması, şehirlerin ve kasabaların aylarca muhasara altında tutulup top atışları ve bombardımanlarla yerle yeksan edilmesi... vesaire bu ağır faturanın sadece bir boyutunu oluşturuyor.

Faturanın diğer bir boyutunda ise, Türk Lirası yabancı paralar karşısında pula dönerken ekonominin çarklarının durması, değil ülkeye yeni yabancı yatırımların gelmesi mevcut yabancı yatırımcıların bile ülkeyi terke yönelmesi bulunuyor. Yabancılar şöyle dursun, mal ve can güvenliğinin bizzat devlet tarafından hiçe sayıldığı, gasp ve talanların had safhaya ulaştığı bir ortamda

Türk işadamları bile Türkiye’ye yatırım yapmaktan çekinir hale geldi. Ülkenin en kalifiye kadrolarının tasfiye edildiği, en parlak beyinlerinin hedefe konulup ahlaksız tetikçi sürülerine yem edildiği, kalite ve tecrübesiyle topluma ışık olmuş on binlerce insanın görülmedik baskı ve zulümlere maruz kaldığı, gözaltına alınıp tutuklandığı bir ortamda binlerce insanın beyin göçüyle ülkenin in-

san sermayesi de büyük bir erozyona uğruyor.

BAŞ BELASI BİR ÜLKE HALİNE GETİRİLDİK

Bölgesine istikrar ihraç eden bir ülke olmaktan çoktan çıkan Türkiye, bugün hiçbir muhatabının güven duymadığı, çevresine sadece sorun ve istikrarsızlık ihraç eden bir problem kaynağı, tabir yerindeyse, başbelası bir ülke haline geldi.

Tehditle, şantajla, blöfle, hakaretle, kuru gürültüyle ve terör örgütlerine destek vermek sure-

Başka ülkelerin içişlerine burnunu sokarak rejim değişikliğine yeltenen Erdoğan rejimi, husumete itilen diğer ülkelerin de Türkiye’nin içişlerine karışması için adeta davetiye çıkardı.

tiyle başka ülkelerin içişlerine burnunu sokarak rejim değişikliğine yeltenen Erdoğan rejimi, husumete itilen diğer ülkelerin de Türkiye'nin içişlerine karışması için adeta davetiye çıkardı. Böylece ülkede ne barış bıraktı ne huzur; ne can ne de mal güvenliği. Hukuk güvencesinin yerinde yeller eser hale geldi. Bir avuç yoz muktedirin elinde devlet, devasa bir organize suç örgütüne dönüştü. Kimyası ve karakteri çığırından çıkarılan devlet tüm hak, hukuk ve özgürlükleri değirmen gibi öğüten bir zulüm makinasına çevrildi.

Erdoğan, nihayet topyekün “seferberlik” çağrısı yapacak bir noktaya geldi. Abartılı güç gösterilerine rağmen köşeye sıkıştığını iyiden iyiye sezen Erdoğan, ipleri daha da gelecek çok daha büyük bir çılgınlığa girişmemesi durumunda denizin bittiğinin farkında.

ŞAYET BU ÇILDIRMISLIK HALİ DURDURULAMAZSA...

Düşünebiliyor musunuz, Erdoğan'ın rejim değişikliğini aleni gündem haline getirdiği 2015 Haziran'ından bu yana yaşanan kanlı eylemler sonucu en az 1500 insanımızı yitirmişiz. Bir o kadar da yaralı ve kalıcı sakatlık cabası. Mevcut iktidarın ülkeye, millete ve insalığa maliyeti çok ürkütücü boyutlara ulaşmış olsa da, kanırtı kanırtı zorladığı rejim değişikliği sürecinde karşımıza çıkacak faturanın bunlardan ibaret kalacağını düşünmek naiflik olur. Kor-karım ki ülke ekonomisinin tamamen çökmesi, tüm kurumlarıyla devletin tamamen iflası, kaosun ve iç çatışmaların hükümferma olup ülkenin çok kanlı bir bölünmeyle karşı karşıya kalması Erdoğan'ın yerinden oynattığı taşlar yüzünden muhtemelden öte artık mukadder gibi gözüküyor.

Öte yandan, böyle bir süreç elbette ki ilk kez Türkiye'de yaşanmıyor. Yokluğa, kaosa, savaşa, kan ve gözyaşına açık davetiye çıkaran rejim değişikliği süreçlerinin geçmişteki örneklerine bakarak, ülkeyi nasıl bir felaketin beklediğini tahmin edebiliriz. Tabii, iyice bir çıldırmışlık haline dönüşen mevcut süreç bir noktada durdu-

rulamazsa...

LENİN'DEN STALİN'E UZANAN CANİLİK

Lenin'le birlikte Çarlık rejimini devirip yerine Proleterya Diktatörlüğü'nü yerleştirmeye çalışan Stalin'in kendi halkına ve insanlığa faturasını bilmeyen yoktur. Lenin'in iktidarda olduğu 1917-1923 arasında “oportünist” olarak damgalanan 1 milyon 861 bin 568 kişi öldürülmüştü. Ancak bu katliam rekoru Stalin tarafından egale edilecekti. Öyle ki, Lenin yönetiminde bulunan

pek çok kişi bile Stalin tarafından ihanetle suçlanarak idam edildi. Stalin, başlattığı temizlik hareketini 1935'te Komünist Parti ve Sovyet silâhlı kuvvetleri içine uzattı. Komünist Parti'nin 1934 Kongresi'nde seçilen Merkez Komite üyelerinin üçte ikisini ihanetle suçlayarak öldürttü. Aynı tarihlerde Stalin'in emriyle milyonlarca köylü ya öldürüldü veya aç-

lıktan ölüme terk edildi.

Resmi Sovyet istatistiklerine dayanılarak yapılan bir çalışmaya göre, 1917-1950 arasında rejimin **kurban sayısı 66 milyon** civarındaydı. 1921-1953 yılları arasında katledilen 799 bin 455 kişinin infazı ise resmi kayıtlarla belgelenmiştir. Stalin'in, yaklaşık **1,7 milyon kişiyi** Gulag'da öldürttüğü, göçe zorladığı 390 bin kişinin ise ölümüne yol açtığı bilinmektedir. Lenin'in değiştirdiği rejimi konsolide ederken Stalin'in katlettiği insan sayısı, en muhafazakar resmi rakamlara göre bile, **2,9 milyonu** bulmaktadır.

DİKTATÖR DİKTATÖRDÜR, İDEOLOJİSİ MÜHİM DEĞİL

Tarih göstermektedir ki diktatör diktatördür. Komünist ya da faşist, Nazist ya da siyasal İslamcı olması hiçbir şeyi değiştirmez. Mesele, Krallığın yıkılması sonrası yaşanan İspanya iç savaşı sonrası ülkeyi 36 yıl boyunca Faşist-Falanjist ideolojiyle yöneten Francisco Franco da **800 bin kişinin** ölümüne yol açmış, idam talimatlarıyla **200 bin kişiyi** öldürtmüştür.

Almanya'da yeni bir rejim kuran Nazi Partisi lideri Adolf Hitler'in caniliğini ise bilmeyen yoktur. 1934-1945 yılları arasında Avrupa'da ırkçı-

Erdoğan'ın rejim değişikliğini aleni gündem haline getirdiği 2015 Haziran'ından bu yana yaşanan kanlı eylemler sonucu en az 1500 insanımızı yitirmişiz.

Tarih göstermektedir ki diktatör diktatördür. Komünist ya da faşist, Nazist ya da siyasal İslamcı olması hiçbir şeyi değiştirmez

liğa dayalı bir hegemonya kurmak isteyen Hitler, 6 milyonu Yahudi olmak üzere doğrudan **17 milyondan fazla insanın** ölümüne sebep olmuştur. Hitler'in rejim değişikliğinin ve dünya sistemine dair revizyonist aşırıcılıklarının Almanya'ya, Avrupa'ya ve tüm dünyaya faturası çok ağır olmuştur. İhtirasları yüzünden tetiklediği 2. Dünya Savaşı'nda Almanya ile birlikte birçok ülke yerle bir olurken **60 milyondan fazla insan hayatını kaybetmiştir.**

MAO'DAN POL POT'A, KIM IL-SUNG'DAN PINOCHET'YE

Köylü sınıfına dayanan hareketiyle Çin'deki mevcut rejimi yıkarak yerine Komünist Çin'i ihdas eden Mao Zedong, iktidara geldiği ilk beş yılda **5 milyondan fazla insanı** idam ederek veya işçi kamplarına göndererek öldürmüştür. Çin'i sanayileştirme amacı güden **"İleri Doğru Büyük Atılım"** programı esnasında 20 milyondan fazla insanın açlıktan ölümüne yol açmış, "Kültür Devrimi" programı kapsamında ise muhalif entelektüelleri sistematik şekilde öldürtmüştür.

Kamboçya'da komünist bir dikta rejimi kuran Pol Pot da, kan ve gözyaşı üzerine kurduğu iktidarının konsolidasyonu için derhal bir temizlik yapmaya karar vermiş ve yaklaşık **2 milyon insanın** ölümüne sebep olmuştur. İnsanları çok zor şartlar altında çalışmaya zorlayan Pol Pot, pek çoğunu da idam ettiriyordu. İktidarı döneminde Kamboçya nüfusunun yaklaşık 5'te 1'ini öldürtmüştür.

Kuzey Kore'de rejimi değiştirerek komünizmi getiren Kim il-Sung da, kanlı bir diktatörlük kurmuştu. Açlıktan, hastalıktan, bakımsızlıktan kırdığı insanların yanı sıra idamlar ve suikastler ile yaklaşık **1,6 milyon Korelinin** ölümüne neden olmuştur. Oğluna diktatörlük devreden tek komünist liderdir.

1973-1990 yılları arasında Şili'yi dikta rejimi ile yöneten General Pinochet, bütün muhalifleri susturmuş ve siyasi partileri kapatmıştır. Muhalefete karşı acımasız bir kıyım girişen Pinochet, darbenin ilk üç yılı içinde yaklaşık 130 bin kişiyi tutuklatmıştır. Pinochet'nin iktidarda kaldığı 17 yıllık dönemde yaklaşık **2 bin 279 kişi** si-

yasi nedenlerle infaz edilmiş, binden fazla insan **"kaybolmuş"**, **30 bin** civarında insan ise işkence görmüştür. Çoğu aydınlardan oluşan binlerce muhalif ise sürgün edilmiştir.

SİYASAL İSLAMCILARIN İLHAM KAYNAĞI...

Etiyopya'da yüzlerce yıllık monarşiyi askeri darbeyle devirip bir sosyalist rejim kuran Mengistu Haile Mariam, **"Kızıl Terör"** adlı bir kampanya başlatarak tüm muhaliflerini katletmiştir. Diğer komünist diktatörler gibi sanayileşme adı altında köylülerin tarımsal faaliyetlerini durdurmuş ve büyük bir kıtlığa yol açmıştır. Öldürdüğü insan sayısının **400 bin ile 1,5 milyon** arasında olduğu tahmin edilmektedir.

1979 yılında Şahlık rejimini yıkarak yeri-

ne teokratik bir rejim kuran Humeyni'nin İran'da hedefe koyduğu farklı toplumsal kesimleri nasıl yok ettiği, başta ordu ve yargı olmak üzere devletin kurumlarını nasıl ele geçirdiği başlı başına incelenmesi gereken bir tecrübedir. Devrim sonrası İran tecrübesi önemlidir çünkü bu tecrübenin karanlık hedeflerine ulaşma konusunda Erdoğan rejimine ilham kaynağı olduğu aşikardır.

Humeyni rejiminin devrim sırasında desteklerinden yararlandığı komünistleri, sosyalistleri, liberaleri ve Kürtleri daha sonra nasıl elimine ettiği ibret vericidir.

YAŞANANLAR YAŞANACAKLAR YANINDA DEVEDE KULAK...

Humeyni rejiminin devrim sırasında desteklerinden yararlandığı komünistleri, sosyalistleri, liberaleri ve Kürtleri daha sonra nasıl elimine ettiği ibret vericidir. Sebep olduğu kaos, savaş, suikast ve idamlarla milyonlarca insanın ölümüne, sakat kalmasına, yoksullaşmasına ve özellikle eğitilmiş kesimlerin ülkeyi terketmesine yol açan Humeyni'nin yaptıklarının ülkede yol açtığı sosyo-kültürel çölleşme, ekonomik ve siyasi tecridin ağır faturaları bugün hala İran tarafından ödenmektedir.

Daha da çoğaltabileceğimiz örneklerden görülebileceği gibi rejim değişiklikleri faturası ağır olan zorlu ve kanlı süreçlerdir. Yarım yamalak da olsa demokrasi ve hukuk devleti olan bir rejimi tedricen yıkıp bir oldu bittiyle yerine hane-danımsı bir tek-adam diktası kurmaya çalışmanın faturasının ise çok daha ağır olacağı aşikardır. Üstelik Türkiye, henüz böyle bir sürecin başındadır.

ŞİMDİ

E-GAZETE

ZAMANI!

TR724

HEMEN ŞİMDİ ABONE OLUN,
GERÇEKLERDEN HABERİNİZ OLSUN!

ABONELİK İÇİN TIKLAYIN

POGBA'YI, RIJKAARD'I, BALOTELLI'Yİ BİLİYORSUNUZ...

Peki, Mino Raiola'yı tanıyor musunuz?

EFE YİĞİT

efeyigit@Tr724.com

© Fotoğraflar: AFP

Frank Rijkaard, Dennis Bergkamp, Pavel Nedved, Zlatan İbrahimoviç, Robinho, Mario Balotelli, Paul Pogba ve Henrikh Mkhitaryan dünya futbolunun önde gelen yıldızları. Bu isimlerin futbol dışındaki bir başka ortak noktaları ise menajerleri. Bu isim bir zamanlar babasının restoranında kasiyerlik yapıp pizza dağıtan Mino Raiola'dan başkası değil.

Geçen yaz, Fransız yıldız Paul Pogba, 105 milyon Euro karşılığında Juventus'tan Manchester United'e transfer olurken, tüm zamanların en pahalı futbolcusu olarak tarihe geçti. Yine Borussia Dortmund'dan Henrikh Mkhitaryan, M. United'a 42 milyon Euro bedelle, PSG ile sözleşmesi biten Zlatan İbrahimoviç ise bedelsiz olarak aynı takıma transfer oldu. Bu 3 yıldızı Manchester'a getiren menajer Mino Raiola'nın ilginç hayat hikayesine birlikte bakalım.

19 YAŞINDA SPORTİF DİREKTÖR OLDU

1967 İtalya doğumlu Raiola'nın ailesi henüz o 1 yaşındayken Hollanda'ya göç etmiş. Haarlem şehrine yerleşen aile, açtığı restoran ile geçimini sağlamaya karar vermiş. Küçük Mino ise masa tenisi ve futbola ilgi duymaya başlamış hemen. HFC Haarlem takımında futbol oynamaya başlayan Mino, 18 yaşına geldiğinde "Benden fut-

**Mino Raiola,
henüz 19
yaşındayken
HFC Haarlem
kulübün
sportif
direktörlüğüne
getirilir.**

bolcu olmaz!" deyip yeşil sahalardan kendini emekli etmiş. Bunun üzerine futbolla beraber yürüttüğü hukuk eğitimine yönelmiş.

Mino, boş vakitlerinde ise ailenin restoranında kasiyerlik yapıp, pizza dağıtmaktadır. Restoranın müdavimlerinden biri, HFC Haarlem takımının başkanıdır. Henüz 19 yaşındaki Mino Raiola, dükkânında ağırladığı, futbol hakkında fazla şey bilmeyen başkana detaylı bilgiler verince, kulübün sportif direktörlüğüne getirilir. Ancak kulüple kısa süre içinde anlaşmazlık yaşayacaktır. Mino, futbola yeniden ısınmıştır. Hollanda'nın en tanınmış menajerlik firması Sportss Promotions'ta işe başlar.

NEDVED'İ PRAG'DAN TORİNO'YA GETİRDİ

Mino Raiola, Hollanda futbolunun efsanelerinin menajerliğini yapmış bir isim. 1988'de Frank

Mino Raiola, Ajax'tan Juventus'a, oradan Inter'e, oradan Barcelona'ya, Milan'a, PSG'ye ve nihayet M. United'a geçen Ibrahimoviç'ten tam 125 milyon Euro kazandı.

Rijkaard Sporting Lizbon'dan Milan'a, 1993'te Dennis Bergkamp, Ajax'tan Inter'e transfer olurken bu işleri bağlayan isim Mino Raiola'dır.

Dennis Bergkamp'ın sözleşmesinin bir kopyasını ilerde yapacağı transferler için fikir vermesi açısından saklar. Artık kendi firmasını kurmanın zamanı gelmiştir. Mino Raiola, birçok ünlü futbolunun transferini gerçekleştirecek Intermezzo'yu kurar ve ilk büyük transferini 1996'da Paved Nedved'i Sparta Prag'dan Juventus'a getirerek gerçekleştirir. Hem de rekor bir bonservis ücretiyle...

SADECE İBRAHİMOVİÇ'LE YETİNSE...

Adını bu transferle duyuran Mino Raiola, kısa süre sonra Zlatan Ibrahimoviç ve Robinho gibi yıldızların menajerliğini de üstlenmişti. Özellikle Zlatan gibi takımları peşinden koşturan bir yıldızın her transferinde Raiola, biraz daha zenginleşti. Ajax'tan Juventus'a, oradan Inter'e, oradan Barcelona'ya, Milan'a, PSG'ye ve nihayet M. United'a geçen Ibrahimoviç'ten tam 125 milyon Euro kazandı.

Raiola, futbol tarihinin en pahalı transferini gerçekleştirdi. Paul Pogba, 105 milyon Euro'ya Juventus'tan Manchester United'a giderken Raiola'nın kazancı da 27 milyon Euro'ydu. Bu

transferle birlikte 'yıldızların menajerinin' kasasına toplamda 300 milyon Euro gibi uçuk bir rakam girmiş oldu. Onu tanıyanlar, bu başarıyı onun yeteneğine bağlıyor.

OYUNCUSUNU DÜŞÜNEN KAHRAMAN

Mino, her şeyden önce 'dürüst' bir iş adamı. Kulüp ve oyuncu arasında bir tercih yapması gerekirse her zaman oyuncunun hakkını savunuyor. Bu sebeple de yıldız oyuncular onunla çalışmayı tercih ediyor. 7 dil biliyor.

Pogba transferiyle ilgili de ilginç bir anısı var. 4 yıl önce Pogba'nın M. United'la değil de Juventus'la anlaşmasının en büyük sebebi Mino Raiola'ydı. Bu tercih Alex Ferguson'u o kadar kızdırmıştı ki, "Sadece bir iki tane sevmediğim futbol menajeri var, Mino Raiola bunlardan biri" açıklaması yaptı. Ferguson, yazdığı hatıra kitabında da Raiola için, "O ve ben yağ ile su gibiydik. İlk toplantıdan beri bizimle anlaşmaya niyeti olmadığı belliydi çünkü Raiola, Paul ve ailesine Juventus'u sevdirmeyi başarmıştı" demişti.

Mino ise Pogba'nın tercihindeki etkisini şu sözlerle açıkladı: "Ben oyuncularım için en iyisini yapmak zorundayım, ben sadece kazancı düşünen birisi olsaydım Pogba'yı Manchester şehrinde tutardım."

Milyonlarca balıkla yüzmek ister misiniz?

HABERİN
VİDEOSU
İÇİN TIKLAYIN

Kendinizi hiç milyonlarca balığın arasında yüzerken hayal ettiniz mi? Dalış tutkunları Cayman Adaları'ndaki sualtı kanyonunda bu muhteşem deneyimi yaşıyor. Grand Cayman Silversides'da içlerinde köpek balıklarının da olduğu ve muhteşem

ışılıtlarıyla adeta bir sel gibi akan milyonlarca balığın arasında yüzmek fırsatını yaşayabilirsiniz. Dalgıçlık yapan William Mitchell, bu nefes kesici yolculuğunu kamerası ile kaydedip paylaşarak izleyenlerin hayal dünyasına sundu.

Dünya ellerinin altında!

Dünyada sadece 2 atölyede el yapımı yerküre üretildiğini biliyor muydunuz? Bunlardan biri Londra'daki Bellerby stüdyosu. Peter Bellerby'nin 2008 yılında açtığı küçük dükkan, babasının 80. yaş günü için ona kaliteli bir yerküre almak istemesiyle kurulmuş.

Ucuz ve basit bir küre ile pahalı bir antik model tercihi arasında kalan Bellerby, kendi küresini yapmak için kolları sıvamış. Ancak, giriştiği iş karmaşık, maliyetli ve düşündüğünden daha çok zaman alıyordu. Bu girişimi ona kendi yerküre imalat stüdyosunu açtırmış. Hikayesini böyle anlatıyor Bellerby. Şimdilerde onun küçük ekibi, kaliteli, el yapımı, sanat eseri yerküreler imal ediyor.

Dik durma ayağından boyasına, harita çizimine

kadar her parçası geleneksel ve modern teknikler kullanılarak kullanıma sunuyorlar. Çalışanları, yerküre yapımının zor bir zanaat olduğunu söylüyor. Zira, harita şeritlerinin küreye uygulanması işini öğrenmek bile bir yıl sürüyor.

Şirket 23 santimetrelilik masa versiyonundan 127 santimetrelilik dev boyutlara varan çeşitleriyle yaptıkları kürelerle uluslararası bir takdir kazandı. Küreler televizyon programlarında ve Hollywood filmlerinde kullanılıyor.

Bilinen ilk yerküre Alman haritacı, seyir subayı ve tüccar Martin Behaim tarafından 1492 yılında yapıldı. 15. yüzyılın sonuna kadar küre yapımı Avrupa'da tanınmış bir sanat haline geldi.

KÜNYE

Genel Yayın Yönetmeni
Selim GÜNDÜZ | SelimGunduz@Tr724.com

Haber Direktörü
Sefer CAN | SeferCan@Tr724.com

Yayın Koordinatörü
Ali Mirza YAZAR | AliMirza@Tr724.com

Yazışleri Müdürü
Erman YALAZ (Web) | ErmanYalaz@Tr724.com
Kemal AY (e-gazete) | KemalAy@Tr724.com

Tasarım
Alper UYANIK | AlperUyanik@Tr724.com
Zülfikar ALİ | ZulfikarAli@Tr724.com

Sosyal Medya Editörü
Ömer Özdemir | OmerOzdemir@Tr724.com

İmtiyaz Sahibi Temsilcisi ve Hukuk Danışmanı
Mehmet YILDIZ | MehmetYildiz@Tr724.com

Reklam | info@Tr724.com
E-gazete | Egazete@Tr724.com

egazete.Tr724.com

www.Tr724.com

irtibat@Tr724.com

[@Tr724com](https://twitter.com/Tr724com)

[/Tr724com](https://www.facebook.com/Tr724com)